

SUMARI

Tercer Sector Social 2

- Tercer Sector Social Illes Balears: Actor principal de les polítiques socials.

Polítiques Socials 3

- Legislatura 2011-2015: sobre els compromisos dels partits de les Illes Balears en Polítiques Socials.

Monogràfic 4

- Propostes per a una estratègia d'inclusió i cohesió social estatal, autonòmica i local (2011-2020). Presentació en el Parlament de les Illes Balears. 15/10/2010.

Bones Pràctiques 6

- Naüm, cercant respostes.
- Ajuts per emergències socials.
- Unitat mòbil d'emergència social.
- Programa de rehabilitació psicosocial i inserció sociolaboral de persones recluses amb malalties mentals cròniques.

Exposició Itinerant 7

- "Mirades de Nin": Una exposició fotogràfica itinerant.

La Nostra Xarxa 8

- Xarxa per a la Inclusió Social.
- Reptes per a l'any 2011.

"Campanya STOP Exclusió i Pobresa. Suma-t'hi". Acte simbòlic davant el Parlament de les Illes Balears.

STOP EXCLUSIÓ I POBRESA SUMA-T'HI.

L'eslògan de la campanya organitzada per la Xarxa per a la Inclusió Social. EAPN-Illes Balears es va deixar sentir el 15 d'octubre a la sala d'actes del Parlament de les Illes Balears, amb motiu del Dia Internacional de la Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social.

Diverses veus de la societat balear com Xavi Torres i Elena Gómez, esportistes; Miquela Lladó, escriptora i membre del grup Música Nostra; Rodo Gener, president de l'Associació d'Actors i Actrius de les Illes Balears; Carlos Garrido, periodista, i Mahecor Mbengue, membre del grup de participació d'EAPN-IB, acompanyaren la senyora Aina Rado, presidenta del Parlament de les Illes Balears, i Marta Soler i Jordi López, presidenta i vicepresident d'EAPN-IB, respectivament, en la lectura del manifest a favor de la inclusió social.

Amb aquest acte, la Xarxa per a la Inclusió Social denuncià l'incompliment per part del estat membres de la UE dels objectius marcats en l'Estratègia de Lisboa, durant el període que va de l'any 2000 a l'any 2010, especialment en relació amb l'eradicació de la pobresa.

Alhora, demanà que dins el marc de l'Estratègia de la Unió Europea 2020 es desenvolupassin plans d'inclusió social, tant en l'àmbit autonòmic com en el local, amb objectius clars, pressupost suficient i sistemes de control i seguiment adequats.

L'acte va finalitzar amb una amollada de globus amb el lema de la campanya.

CRÈDITS

Producció i organització:
Xarxa per a la Inclusió Social EAPN-Illes Balears

Coordinació tècnica:
Carme Muñoz

Correcció de textos:
PICat (Punt d'Informació sobre la Llengua Catalana)

Dibuix:
Marcelo Pereira

Disseny Gràfic:
Imprenta Bristol SL, Andreu Cloquell
i Carme Muñoz

Maquetació i Impressió:
Imprenta Bristol SL

Dipòsit Legal:
PM 1890-2010

Col·laboracions:

 Govern de les Illes Balears
Consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració

**TERCER SECTOR SOCIAL ILLES BALEARS:
ACTOR PRINCIPAL DE LES POLITIQUES SOCIALS.**

Aurora Bonet
Vicepresidenta Tercer Sector Social Illes Balears

Històricament les entitats sense ànim de lucre de les Illes Balears que treballam per millorar el benestar dels col·lectius més vulnerables hem establert vincles de solidaritat que ens han procurat aliances informals.

En els darrers anys aquests vincles s'han intensificat fins a la formalització d'una nova plataforma, el Tercer Sector Social Illes Balears. Ara que acabam de néixer, el trajecte que ens espera suposa per a les xarxes i federacions constituents un sobre esforç que estam disposats a assumir, perquè tenim la certesa que serà una passa endavant molt significativa per a tots els col·lectius que representam. Així doncs, el Tercer Sector ja és l'actor principal de les polítiques socials.

La pluralitat de situacions i de realitats a les quals ens dedicam les entitats que conformam el Tercer Sector Social Illes Balears fa difícil definir-nos, però també ens enriqueix i ens dóna força per compartir les nostres fites.

Les entitats hem crescut en tots els sectors. S'ha incrementat la nostra presència social, alhora que hem derivat cap a la prestació de serveis. I s'ha produït una creixent qualificació, professionalització i millora de la gestió.

Normalment s'argumenta que el sector no lucratiu és una resposta a la gran dificultat del sector públic per satisfer totes les demandes dels col·lectius pels quals treballam. No es tracta de pensar que som els substituïts de les obligacions públiques, sinó un complement irrenunciable perquè exercim la funció de control (imprescindible en una democràcia viva), perquè reivindicam i perquè aportam solucions i un valor afegit.

El Tercer Sector Social Illes Balears el constituïm un entramat de xarxes i federacions extraordinàriament ric i divers, d'una enorme importància qualitativa, però també d'una gran transcendència quantitativa en termes de PIB i de treball. Des de cada un dels nostres àmbits específics de treball, desenvolupam un doble paper. Per una part atenem i donam suport a persones amb noms i llinatges i, per una altra, ajudam (encara que sigui granet a granet) a construir un món més just.

De cara al futur és necessari establir aliances i projectes amb diferents moviments amb els quals compartim valors. Si cercam la qualitat de vida de les persones, moltes vegades ens trobam amb situacions que no són exclusives d'un moviment associatiu determinat. Cada vegada més ens podem trobar, per posar un exemple, amb una dona procedent d'un país llunyà, amb càrregues familiars, amb alguna discapacitat i amb dificultats per accedir a una feina. Llavors ja d'una manera lògica ens trobam que diferents entitats treballam conjuntament aportant cada una els seus coneixements i els seus recursos. Si volem transformar el món, no hi ha més opció que el treball conjunt entre moviments que compartim el desig d'igualtat i justícia.

Si el sector social vol aconseguir realment ser motor de canvi, ens hem d'organitzar i articular tenint en compte la gran diversitat d'organitzacions. Si no disposam d'un interlocutor potent que pugui intervenir en el debat dels problemes i en la recerca de les solucions, no es produirà la transformació.

Les entitats del tercer sector hem de donar a conèixer el valor afegit de la feina que feim. Tenim experiència i coneixement, som propers a les persones, tenim capacitat d'adaptació, som flexibles i tenim capacitat per unir esforços. Per tant, la distribució de recursos econòmics de l'Administració no només hauria de garantir els serveis que realitzam, sinó també reconèixer tots aquests valors.

Les entitats del tercer sector social ja no volem ni podem ser entitats endogàmiques. Sense deixar de ser humils i prudents (perquè els camins solen ser llargs i difícils), crec que hem pres consciència que som, pràcticament, imprescindibles per millorar la societat. I, sobretot, tenim la il·lusió i la voluntat de fer-ho.

TERCER SECTOR SOCIAL ILLES BALEARS**Què és?**

El Tercer Sector Social Illes Balears es va constituir legalment el 13 de març de 2010 com una associació sense ànim de lucre de tercer nivell, que aglutina entitats d'iniciativa privada, sense afany de lucre i que tenen com a objectiu la promoció de col·lectius de persones amb risc d'exclusió social o amb necessitats específiques. És la major i més representativa plataforma d'entitats socials de les Illes Balears.

Qui en forma part?

El Tercer Sector Social Illes Balears està constituït per organitzacions consolidades que proporcionen serveis professionalitzats i d'alta qualitat, generen llocs de treball i contribueixen a la creació de riquesa. Actualment hi són representades 8 xarxes que alhora representen **103 entitats**.

Aquestes xarxes són:

- EAPN- ILLES BALEARS.
- REAS Balears
- UNAC
- FEAPS Balears
- FOQUA
- COORDINADORA
- Federació d'Entitats i de Serveis de Salut Mental de Mallorca

Entitat adherida:

- Fòrum d'ONG Menorca

Les xifres (2009)

- 61.287 persones ateses (6% de la població de les Illes Balears)
- 2.951 treballadors/es (1 de cada 200 treballadors de les Illes Balears)
- 25.865 socis i 5.165 voluntaris
- 103.017.056 € de pressupost
- Més del 8% de la població de les Illes Balears té relació directa amb el Tercer Sector Social

LEGISLATURA 2011-2015: SOBRE ELS COMPROMISOS DELS PARTITS DE LES ILLES BALEARS EN POLÍTiques SOCIALS.

Andreu Cloquell

Membre de la junta directiva d'EAPN-IB

Des que el maig de 2005 la *Xarxa per a la Inclusió social*. EAPN-IB inicià formalment la seva tasca, el camí recorregut ha estat molt intens, tant des del punt de vista quantitatiu —per la quantitat d'accions realitzades—, com del qualitatiu —per la seva transcendència. Tot i que no és objecte d'aquest article fer una anàlisi de les tasques desenvolupades, convé recordar que la Xarxa ha obert nombroses línies de treball que han incidit tant en la visualització de les entitats que en formen part com en les polítiques socials de les Illes Balears. En aquest sentit, durant aquests anys s'han organitzat seminaris i jornades, s'han editat publicacions, s'ha participat en fòrums estatals i europeus juntament amb l'EAPN-Espanya i l'EAPN-Europa, etc. Uns dels darrers avenços assolits que ens interessa remarcar és l'impuls que s'ha fet des de la nostra Xarxa per al reconeixement del tercer sector social com un agent de primer ordre, essent un dels principals promotors i membre fundador del recentment creat *Tercer Sector Social Illes Balears*. Són, en conjunt, nombroses passes que en pocs anys han enfortit les entitats que treballen per a la inclusió social i que s'han pogut dur a terme gràcies a la implicació de les persones que formen la Junta Directiva de la xarxa, així com de les entitats que hi ha al darrere, a més de comptar amb una extraordinària capacitat de feina per part de la seva Secretaria Tècnica.

D'entre les línies de treball que s'han promogut, n'hi ha hagut una d'especial rellevància: el seguiment de les polítiques socials desenvolupades a les Illes Balears i la voluntat de voler col·laborar en la seva millora. En aquest sentit, i reconeixent els avenços fets en aquest àmbit, sobretot en la interlocució amb els diferents òrgans de govern de les principals administracions públiques, així com en una creixent participació en els seus òrgans consultius, creiem que

encara hi ha molts de reptes i objectius que no s'han complert i que estan condicionats al grau d'implicació de la classe política perquè en els seus programes de partit recullin compromisos amb les necessitats socials emergents i permetin, alhora, un marc d'interlocució amb les entitats socials.

Actualment la nostra Xarxa treballa conjuntament amb les altres xarxes que formen el *Tercer Sector Social Illes Balears* per tal de presentar una sèrie de propostes que tenen el seu referent en un document que, al llarg de l'estiu de 2010, presentà la *Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya*¹, en què es feia un balanç prou assenyat dels reptes que s'havien assolit durant la legislatura passada i es convidava els partits polítics a assumir en els seus programes diverses millores que encara queden per aconseguir. La propostes definiran diversos objectius, alguns de molt concrets, que abraçaran bàsicament dos àmbits: per una banda els compromisos que els partits haurien d'assumir per a la millora de les polítiques socials i, per altra, els compromisos de suport a les entitats socials de les Illes Balears. En aquest sentit ja avançam que probablement hi haurà demandes tan bàsiques com la *reducció de l'índex de pobresa a les Illes Balears un mínim del 10%*, en coherència amb els objectius de l'Estratègia Europea 2020, així com reformes legislatives necessàries per *garantir el dret a l'habitatge* a tota persona que no vulgui viure al carrer, d'acord amb l'objectiu de l'Any Europeu 2015 per a l'eradicació de les persones sense llar. També s'inclourà un tema tan fonamental per a les entitats socials com ara *exigir una gestió administrativa dels organismes públics que asseguri que les terminis de presentació i resolució de convocatòries de subvencions siguin previs al període d'execució dels projectes, així com el cobrament de bestretes de serveis i/o subvencions abans de començar les activitats*, per tal d'adequar-los a la lògica del desenvolupament dels serveis per part de les entitats socials, i evitar el que ha passat fins ara: que les normatives de pagament sovint no s'han complert, que els calendaris de les convocatòries i les resolucions de les subvencions s'han alentit i que els terminis de pagament han estat superiors al que era habitual. Això ha engendrat situacions gravíssimes per a moltes entitats, a causa també de la dificultat afegida per accedir a finançament bancari. En definitiva, uns compromisos que les entitats socials esperem que quedin reflectits en qualsevol programa de partit per a la futura legislatura, sigui quin sigui el color polític que hagi de governar els diferents organismes públics.

Per acabar, volem manifestar que es treballa en aquestes propostes des d'una posició d'humilitat i de voluntat de voler col·laborar, aprofitant un context d'aprofundiment democràtic de governabilitat, en el qual la *Xarxa per a la Inclusió Social*. EAPN-Illes Balears adquireix una funció d'agent social, cada cop més visible, en representació de les persones i dels col·lectius socials. I ho fem també en un moment molt oportú, el de l'Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social, que ens convida a donar noves passes per fer possible el benestar de totes les persones que convivim en un mateix territori.

¹ *Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya*.

"Més i millors polítiques socials. Les 35 propostes del Tercer Sector Social als partits polítics per a les eleccions 2010 al Parlament de Catalunya"

PROPOSTES PER A UNA ESTRATÈGIA D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL ESTATAL, AUTONÒMICA I LOCAL (2011-2020). PRESENTACIÓ EN EL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS. 15/10/2010

Marta Soler, Venancio Domínguez i Carme Muñoz
Membres de la junta directiva d'EAPN-IB

El passat 15 d'octubre al Parlament de les Illes Balears, les entitats compromeses en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social que formem part de la Xarxa per a la Inclusió Social. EAPN-Illes Balears, conscients de la importància de sumar forces i que la participació és un element fonamental de les polítiques d'inclusió, ens afegirem a les propostes del Tercer Sector d'Acció Social Estatal per a una estratègia d'inclusió social 2020 a Espanya i reivindicarem que es traslladin a la nostra comunitat, tant en l'àmbit autonòmic com local.

Es fa necessari un canvi de tendència per corregir les causes estructurals que incrementen les desigualtats, eliminar les formes de pobresa extrema i garantir els drets fonamentals de manera efectiva a totes les persones perquè puguin viure amb dignitat. Aquesta estratègia s'ha de traduir en pactes que comprometin totes les administracions i impliquin el conjunt dels actors socials. Aquests pactes s'han d'emmarcar en **l'Estratègia Europa 2020**, però han d'anar més enllà dels objectius marcats per l'Estratègia, partint de la realitat de la societat, amb el propòsit de crear les condicions perquè aquesta sigui més inclusiva.

El creixement econòmic d'aquests darrers quinze anys, no sols no ha reduït les taxes de pobresa, sinó que a més a més ha agreujat les desigualtats entre el segment més ric i el més pobre de la població. Això és degut al fet que durant aquest llarg període de bonança econòmica, no s'han abordat els problemes estructurals que són la base de les desigualtats. Hi ha clares evidències que la crisi econòmica que patim en els tres últims anys ha portat un augment de la pobresa i nous fenòmens d'exclusió social, discriminació i pèrdua de drets; aquesta dinàmica tendeix a agreujar-se de manera ràpida i alarmant. El nostre sistema de protecció social s'està desbordant pels efectes de la crisi. La desigualtat, la pobresa i l'exclusió social no sols deterioren la qualitat de la nostra democràcia, sinó que posen en

Membres de la Junta Directiva el dia de la lectura del manifest al Parlament de les Illes Balears.

qüestió els valors i principis que la inspiren i, per això, comptar amb una protecció social adequada, que garanteixi el benestar i la dignitat de totes les persones, és una aspiració irrenunciable per a la nostra societat.

L'Estratègia Europa 2020 fixa objectius econòmics i socials per a la Unió Europea en la propera dècada, tant en termes de creixement, com en matèria d'ocupació, formació i reducció de l'exclusió. L'Estratègia 2020 és una oportunitat perquè Espanya, i la nostra comunitat en particular, es fixi objectius ambiciosos, que inverteixin les tendències actuals, abordin les causes generadores de la desigualtat i de l'exclusió i posin els mitjans i les mesures necessàries per aconseguir una societat més justa.

Tal i com es demana en el manifest presentat el passat 15 d'octubre al Parlament de les Illes Balears per la Xarxa per a la Inclusió Social. EAPN-IB i diferents veus del teixit social balear¹ "És insostenible econòmicament, injust democràticament i immoral socialment, una societat en què no només s'agreugen les desigualtats, sinó en la qual grups de persones, moltes de les quals són nens i joves, no compten amb els recursos imprescindibles per viure amb dignitat". Invertir les tendències actuals per aconseguir una societat més cohesionada i reduir substancialment l'exclusió en la propera dècada, requereix marcar-se 3 objectius principals:

1. Consolidar els drets socials reconeguts al Tractat de la Unió Europea, a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'Autonomia perquè es facin efectius per a totes les persones.
2. Reduir les desigualtats que es manifesten en els nivells de renda, així com en l'accés als serveis, que encara que normativament són universals, no beneficien de manera equitativa totes les persones.
3. Concretar mesures i actuacions específiques que suposin avanços substancials en àmbits com el de la formació, l'ocupació, els ingressos mínims, les polítiques d'habitatge, de salut, el desenvolupament dels serveis socials i les actuacions específiques amb els grups més vulnerables.

Els desafiaments principals d'aquestes mesures són:

- Eradicar la pobresa en les seves formes més severes, així com reduir de manera dràstica la pobresa infantil.

¹Declaració de la Xarxa per a la Inclusió Social. EAPN-IB amb motiu del Dia Mundial i de l'Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social.

- Articular i millorar la xarxa de prestacions mínimes garantint un sistema d'ingressos mínims, donant coherència als sistemes existents actualment i ampliant la cobertura.
- Lluitar contra l'exclusió educativa i el fracàs escolar.
- Incrementar i millorar la coordinació entre protecció social, formació i accés al mercat de treball.

Tot això requereix posar en marxa uns pactes d'àmbit estatal, autonòmic i local per a la inclusió social, dels quals es derivi una estratègia d'inclusió social en aquests àmbits, amb els seus corresponents plans, mesures i actuacions per part de les diferents administracions d'acord amb les competències de cadascuna d'elles. Els plans d'inclusió social, de la darrera dècada, han de ser reforçats i aprofundits en un marc de governabilitat i més participació de les entitats d'acció social.

El conjunt d'entitats que formem part de la Xarxa Balears per a la Inclusió Social així com del Tercer Sector d'Acció Social Estatal, convençudes del paper imprescindible que tenim en el desenvolupament democràtic, del nostre compromís permanent en la promoció dels drets de les persones vulnerables i de la nostra col·laboració en l'atenció als qui més sofreixen l'exclusió, tenim la voluntat decidida de:

- Intensificar els nostres esforços treballant per un model social més just, defensant els drets dels més febles, denunciant aquelles situacions d'injustícia, discriminació i marginació i lluitant decididament per la promoció de totes les persones, especialment d'aquelles que sofreixen en més mesura l'exclusió.
- Col·laborar estretament amb el conjunt de les administracions públiques, així com amb tots els actors econòmics i socials, participant activament en les polítiques d'inclusió, tant en la seva concepció, com execució, seguiment i avaluació.

L'acte comptà amb la presència de nombrosos representants de la vida política i social de les Illes.

- Corresponsabilitzar-nos en l'impuls, el seguiment i la defensa d'aquelles mesures que siguin fruit del consens amb les entitats no lucratives d'Acció Social.

- Treballar de forma unida i coordinada entre les entitats no lucratives d'acció social, en els àmbits estatal, autonòmic i local, redoblant els nostres esforços de coordinació i engegant els processos necessaris perquè aquesta col·laboració sigui estreta, coordinada i reforci el treball de cada entitat.

Estem fermament convençuts que d'aquesta manera podem complir millor la nostra missió, atès que ens mouen els mateixos valors, estem implicats en els mateixos objectius i podem desenvolupar millor les nostres potencialitats com a agent social.

Ara més que mai, aquesta és la nostra responsabilitat.

STOP Exclusió i Pobresa, SUMA-T'HI.

La lectura del Manifest comptà amb la col·laboració de (d'esquerra a dreta): Xavi Torres, esportista; Rodo Ganer, President de l'Associació d'Actors i Actrius de les Illes Balears; Mahecor Mbengue, membre del grup de participació d'EAPN-IB; Marta Soler, Presidenta d'EAPN-IB; Aina Rado, Presidenta del Parlament de les Illes Balears; Jordi López, Vicepresident d'EAPN-IB; Elena Gómez, esportista; Carlos Garrido, periodista i músic i Miquela LLadó, escriptora i membre del grup Música Nostra.

NAÛM, CERCANT RESPOSTES...

Naüm des del seu començament ha intentat donar resposta a les necessitats dels joves de la barriada de Son Roca, acompanyant-los en el seu creixement, afavorint el seu desenvolupament integral com a persones, potenciant el creixement social i enfortint l'autoprojecte de creixement humà. D'aquesta manera s'intenta prevenir-los de l'exclusió social.

Des del 2007, per intentar dur a terme els seus objectius en aquesta zona, ha comptat amb l'ajuda del **Programa Caixa ProInfància**.

Aquest programa ha beneficiat 139 infants i joves i 67 famílies amb una ajuda econòmica directa (equipament escolar, ulleres, alimentació i higiene infantil...) i, també, amb una ajuda per poder accedir a altres recursos que té el centre: reforç escolar, centres oberts (activitats educatives d'esplai, campaments...). Aquest recurs ha estat molt útil per poder millorar la relació amb les famílies. Totes les famílies beneficiàries han acordat amb Naüm unes pautes a seguir perquè l'ajuda fos un esperó per adquirir hàbits i valors, i així evitar el fracàs escolar i afavorir el creixement personal i cívic dins la comunitat de l'entorn.

Les activitats a Naüm es duen a terme de dilluns a dijous, els capvespres. Una vegada al mes hi ha una sortida fora del centre. Durant l'estiu, els mesos de juliol i agost, el

servei es presta de dilluns a divendres, els matins. S'organitzen, també, dos campaments a l'any: un per Nadal i l'altre el mes de juliol.

UNITAT MÒBIL D'EMERGÈNCIA SOCIAL

La Unitat Mòbil d'Emergència Social és un servei de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS) del Consell de Mallorca, gestionat per la Creu Roja.

Aquest servei està dirigit a les persones que de manera permanent o temporal viuen al carrer i treballa per a la consecució dels objectius següents:

- Facilitar processos d'inclusió a la xarxa socio sanitària normalitzada.
- Atendre les necessitats bàsiques davant una situació d'emergència.

Destaca la metodologia de feina del servei, que fa recerca directa d'usuaris i duu a terme gran part de les intervencions en el mateix context en el qual romanen aquests, el carrer.

Les principals intervencions que es fan són: entrevistes de seguiment i de motivació per al canvi d'hàbits; ingressos en centres d'acolliment; acompanyaments a serveis d'higiene,

d'alimentació, a centres de salut i a serveis específics de drogodependències i de salut mental, a més d'ajuda per als tràmits burocràtics, com ara la sol·licitud del DNI, la targeta sanitària o l'empadronament.

El nombre de persones ateses al llarg de l'any 2009 ha estat de 835, de les quals 131 varen ser persones sense llar permanent i 581 pertanyien al col·lectiu de persones sense llar temporal.

AJUTS PER EMERGÈNCIES SOCIALS

Des del Programa d'Acció de base / Atenció primària de Càritas Mallorca hem vist com moltes de les parròquies, tant de Palma com de la part forana, s'han vist desbordades pel gran augment de persones que han sol·licitat ajuda a causa de la situació de crisi. Això ha afectat la feina diària dels voluntaris i els tècnics contractats i ha creat una sensació d'impotència, però també ha provocat alhora la mobilització de recursos i la recerca d'alternatives a aquesta situació.

OBJECTIU GENERAL:

- Donar suport a les persones i famílies que acudeixen als nostres serveis, per garantir els ajuts necessaris per viure i preveure situacions de dificultat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Ajudar les famílies/persones amb les despeses bàsiques de manteniment i suport familiar (habitatge, alimentació, educació, etc.).
- Donar suport als processos personals per mitjà de beques per a la formació.

COL·LECTIU A QUI VA DESTINAT:

- Famílies/Persones amb dificultats econòmiques.
- Persones que han perdut la feina i tenen dificultats per trobar-ne una altra.
- Mares soles amb fills amb greus dificultats per compaginar la vida laboral i la vida familiar.
- Persones novingudes d'altres països sense documentació regular i sense accés a una feina normalitzada.
- Altres persones o famílies que s'han vist afectades per la situació de crisi.

NOMBRE DE PERSONES ATESES:

- Any 2009: més de 3.600 persones.
- Any 2010: tot i que encara no tenim les dades d'aquest any s'ha mantingut una mitjana per mesos de més de 700 persones.

ESTRATÈGIES

- Reforç dels grups de voluntaris de les parròquies possibilitant una millor acollida.
- Revisió dels criteris i de l'organització per a una intervenció més adequada en les noves situacions.
- Sensibilització i més presència als mitjans de comunicació.
- Diàleg constant amb l'Administració i altres entitats del tercer sector per a una feina més coordinada i complementària, evitant la duplicitat i optimitzant els recursos.

PROGRAMA DE REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE PERSONES RECLUSES AMB MALALTIES MENTALS CRÒNIQUES

El Programa de Rehabilitació Psicosocial i Inserció Sociolaboral de Persones Recluses amb Malalties Mentals Cròniques que el GREC duu a terme des de l'any 2006 es dirigeix a homes i dones que compleixen condemna al Centre Penitenciari de Mallorca i que pateixen problemes de salut mental. Atén aquelles persones que presenten un diagnòstic psiquiàtric de trastorn mental crònic i que tenen una estada al centre, com a mínim, d'un any.

L'objectiu general del programa és que les persones ateses millorin la seva qualitat de vida i afrontin en les millors condicions possibles el seu procés d'inserció. Amb aquesta intervenció s'atén actualment 25 persones.

La intervenció socioeducativa s'estructura en quatre fases: observació, rehabilitació, preparació de la sortida i de l'etapa en llibertat.

Durant totes les fases es manté un seguiment individualitzat de cada persona i una coordinació permanent amb els diferents professionals del Centre Penitenciari que intervenen en el cas. A més, cada una de les etapes té característiques metodològiques particulars. Així, a la fase de rehabilitació agafa un pes important la participació en els tallers i les activitats en grup que preveu el programa. La fase de preparació de la sortida ve marcada per la intervenció familiar, la programació i preparació dels permisos penitenciaris i l'inici de la coordinació amb els recursos exteriors al Centre Penitenciari. La darrera fase, la de l'etapa de llibertat, es caracteritza per la participació dels usuaris en els recursos comunitaris, la coordinació amb aquests i la major intensitat del seguiment per part de l'educador.

“MIRADES DE NIN”: UNA EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA ITINERANT.

Joan Ferrer

Membre de la junta directiva d'EAPN-IB

Avui a Mallorca hi ha 27 centres de protecció de menors, on resideixen devers 337 infants, adolescents i joves. Uns viuran en el centre el temps necessari fins que la família d'origen s'hagi recuperat i pugui atendre'ls; altres esperen una família d'acollida, i uns altres es preparen per emancipar-se en arribar a la majoria d'edat.

Un aspecte molt important de l'atenció als menors és el dret a la protecció de la imatge, que inclou la que els mitjans de comunicació difonen. Lamentablement, la imatge dels menors residents a centres de protecció que els mitjans transmeten sol remarcar problemes o aspectes negatius que lesionen aquest dret dels menors. Fins i tot es produeix sovint la confusió entre els menors residents a centres de protecció i els residents a centres de reforma.

L'exposició “MIRADES de NIN” vol mostrar una imatge real dels menors residents a centres de protecció de l'illa, mitjançant fotos de la seva vida quotidiana, les activitats que realitzen, l'organització de la llar i l'atenció i cura que reben per part dels equips d'educadors i altres professionals dels centres. L'exposició, per tant, s'emmarca en la missió de la **Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i Adolescència Balear, FEIAB**, perquè pretén visibilitzar de forma positiva els menors que es troben en una situació de vulnerabilitat social.

Per aconseguir les imatges, amb naturalitat i preservant la identitat dels infants, cada fotògraf va acudir durant uns dies a diferents activitats dels menors dins i fora de les llars. El resultat són devers 250 fotos, de les quals n'hem seleccionat una trentena per fer una exposició itinerant pels pobles de l'illa. Els veïns d'Inca i de Palma ja han pogut veure aquesta mostra. Els infants dels centres de protecció són els que més han gaudit de ser els protagonistes de les imatges, en les quals es mostra com la seva vida diària, és igual que la de qualsevol persona de la seva edat. Una vegada que s'han aixecat i han berenat, van a escola, a l'institut, a altres cursos o, segons l'edat, a la primera feina. Les mares adolescents concilien l'atenció dels nadons amb el seu procés formatiu o laboral. Quan tornen al centre i arriba l'hora de dinar, tots col·laboren en feines com parlar a taula, servir els plats... Després és el moment de les tasques escolars i de les activitats d'ordre i neteja de la llar, perquè

el fet de viure plegats exigeix una bona organització i respecte per la convivència. Finalment arriba el desitjat temps d'esbarjo i joc, cada un segons la seva edat i les seves preferències. Sempre acompanyats pels educadors com a referents que guien, estructuraven i donen afecte.

En aquest projecte han col·laborat: l'Associació de Productors Audiovisuals Solidaris de les Illes Balears (APASIB); el Centre d'Estudis de Fotogràfics (CEF); els fotògrafs participants, amb la seva implicació a l'hora de captar el dia a dia dels centres, i com a comissari de l'exposició, José Juan González. Hi han donat suport: l'Institut Mallorquí d'Afers Socials del Consell de Mallorca i la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears. Especialment donam les gràcies als infants, adolescents i joves residents, i als educadors i personal dels centres.

EN XARXA PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL

El maig de 2005 diverses entitats de les Illes Balears ens associàrem per combatre la pobresa i l'exclusió social del nostre entorn. Amb aquest objectiu neix la Xarxa per a la Inclusió Social. EAPN – Illes Balears.

Som una organització democràtica, autònoma, participativa i sense ànim de lucre.

A més a més, estam associats amb l'EAPN (European Anti Poverty Network), xarxa europea de lluita contra la pobresa i l'exclusió social que neix a Brussel·les l'any 1990 com a coalició independent de les ONG. És un òrgan de consulta del Consell Europeu i membre fundador de la Plataforma Europea de les ONG per a l'Acció Social. Està constituïda per més de 25 xarxes nacionals i 22 organitzacions d'àmbit europeu.

També formam part de l'EAPN-ES, la xarxa de l'Estat espanyol. Es creà el 2004 i la formen 15 xarxes de les diferents autonomies i 14 entitats estatals.

LA NOSTRA FORÇA

- Coneixem el context social de les Illes Balears i les prioritats per promoure canvis.
- La nostra entitat està reconeguda en l'àmbit estatal i europeu i som interlocutors vàlids amb les administracions públiques.
- Som 30 entitats de les Illes Balears amb experiència en la feina amb persones que presenten factors de vulnerabilitat. Donam suport directe a més de 40.000 persones usuàries dels nostres serveis, la qual cosa ens fa imprescindibles per a la lluita contra l'exclusió social i la millora de la qualitat de vida.
- Tenim una dinàmica de treball activa, orientada a fer propostes de millora permanent en el marc de la inclusió social.

FORMEN PART DE LA NOSTRA XARXA:

- ASPAS (Associació de Pares de Persones amb Discapacitat Auditiva).
- Càritas Diocesana de Mallorca.
- Cooperativa Jovent.
- Creu Roja Espanyola a les Illes Balears.
- FEIAB (Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i Adolescència Balear).
  - Associació Pare Montalvo.
  - GREC (Associació Grup de d'Educadors de Carrer i Treball amb Menors).
  - Centre Mater Misericordiae.
  - Llar Betlem (Congregació de Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paul).
  - Llar el Temple (Congregació de Religioses Terciàries Trinitàries).
  - Fundació Minyones.
  - Fundació Natzaret.
  - INTRESS (Institut de Treball Social i Serveis Socials).
  - Jorbalán (Adoratius Esclaves del Santíssim i la Caritat).
  - Patronat de l'Agrupació pro Minusvàlids Psíquics de la Comarca d'Inca.
  - Associació Miastènia d'Espanya (AMES).
  - Fundació Aldaba.
- Fundació IReS (Institut de Reinserció Social).
- Fundació Patronat Obrer.
- GREC (Grup d'Educadors de Carrer i Treball amb Menors).
- INTRESS (Institut de Treball Social i de Serveis Socials).
- PROBENS (Associació per a l'Estudi i Promoció del Benestar Social).
- REAS Balears. Xarxa formada per:

- Associació Deixalles Sóller.	- Fundació Amadip-Esment.
- Ateneu Alcari.	- Fundació Deixalles.
- Càritas Diocesana de Mallorca.	- Fundació Social La Sapiència.
- Càritas Diocesana de Menorca.	- S'Altra Senalla.
- Ecoprest.	- Suport Social S. Coop.

REPTES PER A L'ANY 2011

La dinàmica de treball de la Xarxa per a la Inclusió Social se centra en cinc eixos i es planteja, per a l'any 2011, els reptes següents:

- **Treballar conjuntament amb l'EAPN-ES/EU.** Continuar amb el treball conjunt a l'àmbit estatal i europeu per influir en les polítiques socials, mitjançant comissions i grups de treball. En el marc de l'estratègia Unió Europea 2020 continuarem pressionant perquè es desenvolupin plans d'Inclusió Social tant en l'àmbit europeu com en l'estatal, que vagin més enllà dels objectius marcats per l'estratègia Unió Europea 2020
- **Organització de jornades i seminaris sobre la inclusió social.** Promoure activitats per influir en les polítiques socials de les Illes Balears, especialment el 17 d'octubre, Dia Internacional de la Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social.
- **Donar continuïtat a la participació en grups d'experts i comitès d'assessors** de les diferents administracions públiques.
- **Desenvolupar o donar continuïtat a diferents comissions de treball:** Grups d'anàlisi i d'elaboració de propostes en relació als diversos temes que afecten i afectaran tant les entitats socials com els seus beneficiaris. Les comissions de treball són:
  - **Comissió del Tercer Sector Social Illes Balears.** Treballar per ser el referent de les administracions en relació a les polítiques socials, assolir l'estabilitat en els programes, i tenir el reconeixement públic i social pels serveis públics que es presten i els valors que s'aporten des de les diferents xarxes del tercer sector social i de les seves entitats associades.

- **Comissió per a la Constitució d'una patronal d'entitats socials a les Illes Balears.**

Aquesta patronal integrarà les entitats d'intervenció social de caràcter privat, sorgides de la iniciativa ciutadana o social, sota diferents modalitats que responguin als criteris següents: solidaritat, finalitats d'interès general, absència d'ànim de lucre, impuls de la defensa dels drets socials. Aquesta patronal tindrà com a finalitats:

- la negociació col·lectiva
- el plantejament de mesures de conflicte col·lectiu,
- el diàleg social i
- la participació institucional per a la defensa dels interessos general de les entitats.

- **Comissió de polítiques socials.** En el marc de l'estratègia Unió Europea 2020 continuarem pressionant perquè es desenvolupin plans d'inclusió social tant en l'àmbit autonòmic com local, que vagin més enllà dels objectius marcats per l'estratègia Unió Europea 2020.

- **Comissió per constituir una cartera de serveis de la Llei de serveis socials.** Continuar la col·laboració estreta amb la Conselleria d'Afers Socials de les Illes Balears en relació amb la redacció de la futura cartera de serveis socials de les Illes Balears.

➤ **Activitats amb persones usuàries:**

- Continuar amb el desenvolupament del Programa Caixa Proinfància.
- Continuar amb la cogestió del Programa Caixa Ciberaula "Quedamos después de clase" amb la Regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Palma.